

Vuoden 2022 Yksityistieavustukset; yleistarkastelu

TL 25.10.2022 § 167
36/10.03.01.09.00/2022

Valmistelija mittausinsinööri Paavo Nevalainen, 044 417 4650
toimistosihteeri Kirsi Sinkkonen, 044 417 5077

Selostus Hallintosäännön mukaisesti tekninen lautakunta päättää yksityisteiden ja yksityisteiden lautta- ja lossiliikenteen avustusperusteista ja avustusmäärärahan jakamisesta.

Tekninen lautakunta on 8.3.2022 § 44 päättänyt vuoden 2022 yksityistieavustusten hakemisesta. Päätöksen mukaisesti avustuksia voidaan myöntää yksityistielle, jolle on perustettu tiekunta ja jonka varrella on vähintään yksi pysyvästi asuttu talous. Avustus maksetaan vain tien pysyvän asutuksen pituudelle.

Avustusta saavien tiekuntien tulee sitoutua seuraaviin ehtoihin:

- tiekunnat eivät voi erikseen vaatia kaupungilta tienkäyttömaksuja kaupungin järjestämien palvelujen ja toimintojen aiheuttaman liikennöinnin osalta (esim. koululaiskuljetukset, kotipalvelu yms.)
- pysyvän asumisen muutokset, jotka vaikuttavat asutun tienosan pituuteen, on ilmoitettava kaupungin yksityistieasioita hoitavalle henkilölle
- kaikkien lauttaliikennettä harjoittavien tiekuntien tulee hakea polttoaineveron palautukset
- tiekunnalle myönnetty avustus voidaan jättää maksamatta, ellei hakemuksen liitteeksi edellytetyt asiakirjat ole toimitettu 31.8.2022 mennessä.

Koronapandemian johdosta on annetusta määräajasta joustettu.

Vuoden 2022 talousarviossa yksityisteiden avustusmäärärahaa oli varattu seuraavasti:

	euroa
- teiden kunnossapito	293.607
- teiden perusparantaminen ja jäätiet	50.000
- lauttaliikenne	267.700

yhteensä	611.307
----------	---------

Talousarviossa esitetty määrärahojen jakaminen eri avustusmuotoihin on talousarvion laatimistekniikkaa, ei avustusten lopullista jakoa sitova. Esim. perusparannushankkeiden ja lauttaliikenteen todelliset kustannukset voivat vaihdella vuosittain huomattavasti.

Aiemmin avustusten jaossa on noudatettu seuraavia pääperiaatteita:

- lauttaliikenteen hyväksyttäviin kustannuksiin on annettu avustuksena se kustannus, mitä valtion avustus ei kata
- teiden perusparantamisavustusta on annettu 7,5 - 10 prosenttia toteutuneisiin kustannuksiin
- valtion avustusta saaville jääteille on korvattu kustannukset täysimääräisesti maksamalla se osuus kustannuksista, mitä valtionavustus ei kata
- muille jääteille on korvattu kustannuksista 50 prosenttia
- loppuraha on jaettu teiden kunnossapitoon euroa/km -periaatteella
- tiet on jaettu kolmeen kunnossapitoluokkaan
- luokittain on selvitetty keskimääräiset kunnossapitokustannukset, joihin

maksettavan avustuksen suuruus on suhteutettu
- kutakin pysyvää asutusta kohden on käytetty 50 metrin omavastuuosuutta (eli jokainen asutus vähentää sitä pituutta, jonka mukaan avustus lasketaan)
- tiekunta saa kuitenkin aina vähintään minimiavustuksen, joka on 25 % tien pituuden ja luokan mukaan lasketusta teoreettisesta maksimiavustuksesta (jolloin mikään pysyvää asutusta palveleva tie ei jää kokonaan ilman avustusta).

Mittausinsinööri ja toimistos sihteeri ovat laatineet laskelmat siitä, miten käytettävissä oleva avustusraha tulisi jakaa eri avustusmuodoille (perusparantaminen, lautat, jäätiet ja kunnossapito), mikäli käytetään entisiä avustusperiaatteita.

Edellä mainittu yleistarkastelulaskelma on pöytäkirjaliitteenä A.

Lauttaliikenneavustusten lähtökohtana ovat ne kustannukset, mitä valtio on hyväksynyt lautan kustannuksina ja kaupunki avustaa lisäksi hallinto-, pankki- ja asiantuntijakustannukset. Lauttaliikenteen avustus on 284.385 euroa, vuonna 2021 avustus oli 274.028 euroa.

Yksityisteiden perusparantamiskustannukset ovat laskeneet 197.344 euroa vuodesta 2021. Avustusprosentti on vuonna 2022 10 % hyväksytyistä kustannuksista. Avustussumma on laskenut 19.734 euroa (vuonna 2021 avustus summa oli 32.297 euroa) 12.563 euroon. Perusparantamisavustus maksetaan vain tien pysyvän asutuksen pituudelle.

Yksityisteiden kunnossapitoon jää laskelman mukaan tänä vuonna avustusrahaa 309.929 euroa (vuonna 2021 303.344 euroa).

Yksityisteiden kunnossapidon avustuksiin on esitetty laskelmassa 1-luokkaan 600 euroa/km (vuonna 2021, 580 euroa), 2-luokkaan 490 euroa/km (490 euroa) ja 3-luokkaan 355 euroa/km (345 euroa). Keskimääräisten kustannusten mukaan laskettuna avustussummat kattaisivat asutun tienosan kustannuksista luokasta riippuen noin 28 - 35 prosenttia. Tosiasiassa asutun tienosan kustannukset kilometriä kohden ovat yleensä suuremmat kuin koko tien keskimääräiset kunnossapitokustannukset, joten todelliset avustusprosentit siten jäävät edellä mainittua pienemmiksi. Tiekontakohtaiset kustannukset ja samalla avustuksen kattavuusprosentti vaihtelevat kuitenkin huomattavasti.

Yleistarkastelu muodostaa pohjan määrärahojen jakamiselle eri avustusmuotojen kesken, koska yksityisteiden avustusrahat muodostavat päätöksen teon näkökulmasta yhden yhteisen jaettavan rahan. Jäljempänä olevat esitykset pohjautuvat tässä mainittuun laskelmaan. Muutokset päätettäessä lauttaliikenneavustuksista, jäätieavustuksista tai perusparannusavustuksista vaikuttavat suoraan siihen, minkä verran teiden kunnossapitoavustuksiin jää rahaa.

Esittelijä	Tekninen johtaja Tikkanen Kari
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi selvityksen yksityistieavustusten jakautumisesta vuonna 2022.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet	Yksityistiepalvelut